

**RAAD VAN TOEZICHT VAN DE ORDE VAN ADVOCATEN
IN HET ARRONDISSEMENT ASSEN**

STAGEREGLEMENT 2011

De Raden van Toezicht in de 19 arrondissementen hebben op basis van de Stageverordening een zelfstandige bevoegdheid tot het nemen van beslissingen aangaande de stage en het patronaat. In 2009 hebben de Raden van Toezicht afgesproken hun Stagereglementen te voorzien van een inleiding, waarin uitgangspunten staan opgenomen waarop de Raden van Toezicht zich gedurende de stage bij hun besluitvorming zullen baseren. Ook vormen deze uitgangspunten het richtsnoer voor patroon en stagiaire tijdens de stage. Deze uitgangspunten kunnen in een Stagereglement of plaatselijke Beleidsregels nader worden uitgewerkt. Deze inleiding behandelt de volgende onderwerpen:

1. Toepasselijke regelgeving
2. Ontwikkeling vakbekwaamheid stagiaire
3. Het patronaat en de begeleiding
4. Positie Raad van Toezicht
5. Slot

1. Toepasselijke regelgeving

Advocatenwet

De basis voor de stage en het patronaat is artikel 9b Aw. Hierin is als hoofdregel vastgelegd dat de advocaat vanaf de beëindiging drie jaren fulltime onder toezicht (en op het kantoor) van de patroon werkt. De Raad van Toezicht onderschrijft dat een degelijke opleiding als advocaat drie jaren duurt en dat een goede leeromgeving het best is gewaarborgd op het kantoor van de patroon.

Artikel 9b lid 2 Aw beschrijft impliciet het doel van de stage: na afronding van de stage dient de stagiaire te beschikken over voldoende praktijkervaring. Naar het oordeel van de Raad van Toezicht dient bij de beoordeling van de praktijkervaring een groot gewicht te worden toegekend aan de proceservaring, zulks mede vanwege het aan advocaten toegekende procesmonopolie.

Stageverordening 2005

Op basis van artikel 9b lid 6 Aw is de stage verder uitgewerkt in de Stageverordening (voor stagiaires die na 1 januari 2007 beginnen met de Beroepsopleiding is dit de Stageverordening 2005 en voor stagiaires die voordien begonnen met de Beroepsopleiding is dit de Stageverordening 1988). De Stageverordening geeft regels voor de toelating als patroon, de verplichtingen van patroon en stagiaire, de opleidingsverplichtingen en de beëindiging en schorsing van de stage. Aan de Raden van Toezicht worden diverse bevoegdheden toegekend die op plaatselijk niveau zijn uitgewerkt in Stagereglementen of Beleidsregels. Vanwege plaatselijke verschillen zijn de reglementen niet op alle onderdelen gelijkloidend.

Richtlijn arbeidsvoorwaarden stagiaires

De Algemene Raad en Stichting Jonge Balie Nederland hebben in het verleden een Richtlijn arbeidsvoorwaarden stagiaires vastgesteld. De Raden van Toezicht achten het van belang dat de bepalingen uit deze richtlijn door het kantoor, patroon en stagiaire worden gevolgd. De richtlijn bevat in artikel 20 en 21 bepalingen over de begeleiding en opleiding van de stagiaire, betreffend:

- variatie in de door de stagiaire te behandelen zaken;
- het vermijden van vroegtijdige specialisatie voor zover deze ten koste zou gaan van de noodzakelijke algemene praktijkervaring;
- het verkrijgen van inzicht in de organisatorische en administratieve gang van zaken op een advocatenkantoor;
- het bevorderen dat de stagiaire wordt opgeleid tot een advocaat die zelfstandig kan optreden.

De Raden van Toezicht zullen deze uitgangspunten hanteren bij de beoordeling van de vraag of de stagiaire beschikt over voldoende praktijkervaring en of de stagiaire in aanmerking kan komen voor de stageverklaring.

2. Ontwikkeling vakbekwaamheid stagiaire

De opleiding van de stagiaire is gebaseerd op twee pijlers (kennis en kunde). De eerste pijler is het traject van opleiding door middel van het volgen van scholing. In diverse regelingen zijn deze opleidingsverplichtingen uitgewerkt. Hoofregel is dat de stagiaire in de stage de Beroepsopleiding voltooit, alsmede 40 VSO-punten haalt en 34 plaatselijke opleidingspunten. De tweede pijler is de praktijk. De stagiaire leert het vak van advocaat tijdens de stage door de uitoefening daarvan onder verantwoordelijkheid van een ervaren advocaat, de patroon.

Aan het einde van de stageperiode dient de Raad van Toezicht te kunnen vaststellen dat de stagiaire de weg naar vakbekwaamheid heeft voltooid. Op basis van de toepasselijke regelgeving dient er na afronding van de stage sprake te zijn van een advocaat die zelfstandig kan optreden en daartoe voldoende praktijkervaring heeft opgedaan, waaronder in het bijzonder proceservaring. De werkervaring en de proceservaring van de stagiaire dienen gevarieerd te zijn. Werkervaring en proceservaring moeten in beginsel zijn opgedaan op meer dan één rechtsgebied. De stagiaire moet zelfstandig meerdere schriftelijke procedures hebben gevoerd en zelfstandig diverse malen cliënten ter terechtzitting hebben bijgestaan in uiteenlopende procedures.

3. Het patronaat / de begeleiding

Voor de Raden van Toezicht is uitgangspunt dat de stagetijd gedurende minimaal drie jaren aaneengesloten wordt doorgebracht op het kantoor van de patroon. Uitzonderingen hierop zijn slechts beperkt mogelijk en een verzoek daartoe vereist een degelijke motivering en voldoende waarborgen voor een optimale begeleiding.

De patroon speelt een grote rol tijdens de stage. De patroon is eindverantwoordelijke en doet jaarlijks aan de Raad van Toezicht verslag van de ontwikkeling van de stagiaire. Onder meer op basis van deze verslagen zal de Raad van Toezicht een beslissing nemen over het uitreiken van de stageverklaring. De patroon dient aandacht te hebben voor zijn stagiaire en zal dienen te reageren op de ontwikkelingen in de stage en zonodig moeten bijsturen.

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd ten aanzien van het patronaat en de begeleiding:

- de patroon is een ervaren en integere advocaat;
- de patroon draagt zorg voor een goede voorbereiding van de begeleiding van de stagiaire;
- de Raad van Toezicht is bevoegd om in dit kader de deelname aan een cursus omtrent coaching en begeleiding van stagiaires (de zgn. 'patroonscursus') verplicht te stellen.
- de patroon maakt met de stagiaire afspraken over de begeleiding;
- de patroon bespreekt regelmatig met de stagiaire de voortgang in de stage en legt deze gesprekken vast; in dit kader wordt door de Raden van Toezicht sterk aanbevolen dan wel verplicht gesteld gebruik te maken van het door de Nederlandse Orde van Advocaten ontwikkelde Portfolio of een vergelijkbaar beoordelingsinstrument;
- de patroon begeleidt de stagiaire tijdens zijn ontwikkeling als advocaat en maakt daartoe voldoende tijd vrij;
- de patroon stelt de stagiaire in de gelegenheid de verplichte opleidingen te volgen en examens voor te bereiden;
- de patroon c.q. de werkgever draagt zorg voor een goede werkplek van de stagiaire en voldoende assistentie door kantoorpersoneel;
- de patroon draagt er zorg voor dat de stagiaire gevarieerd en voldoende werk te verrichten krijgt en dat de stagiaire wordt opgeleid tot een advocaat die zelfstandig kan optreden.

4. Positie Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft verschillende taken met betrekking tot de bescherming van de stagiaire tijdens de stage en het waarborgen van een goede opleiding. Zo behoeft de patroon de goedkeuring van de Raad van Toezicht alvorens hij als zodanig kan optreden. De Raad van Toezicht beoordeelt daarnaast gedurende de stage ook de ontwikkeling en de praktijkervaring van de stagiaire, zulks onder meer op basis van de periodieke verslagen van patroon en stagiaire. De Raad van Toezicht is in deze niet alleen een toezichthouder. De Raad van Toezicht is ook een partner voor overleg, kan advies geven en de patroon en de stagiaire bijstaan op meerdere vlakken.

5. Slot

Bovenstaande inleiding geeft de algemene normen waarop de Raad van Toezicht zich zal baseren bij zijn besluitvorming over onderwerpen aangaande de stage en het patronaat. Een aantal van deze algemene regels worden hieronder nader in detail uitgewerkt in het Stagereglement en/of Beleidsregels/Opleidingsmaatregel.

De Raad van Toezicht in het arrondissement Assen heeft gelet op artikelen 9b en 26 Advocatenwet en het bepaalde in de Stageverordening 2005 in zijn vergadering van 31 augustus 2009 besloten om vast te stellen en met ingang van 1 oktober 2009 van kracht te doen zijn het navolgende reglement betreffende de stage en het patronaat:

Definities

Artikel 1

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. *de wet*: de Advocatenwet;
- b. *de stageverordening*: de Stageverordening d.d. 23 juni 2005, Staatscourant 2005, 135, in werking getreden op 1 januari 2007, inclusief de daarin sedertdien aangebrachte wijzigingen;
- c. *de Raad*: de Raad van Toezicht in het arrondissement Assen;
- d. *de advocaat*: de in Nederland ingeschreven advocaat;
- e. *de stagiaire*: de advocaat die niet in het bezit is van de verklaring als bedoeld in artikel 10 van de Stageverordening;
- f. *de buitenstagiaire*: de stagiaire aan wie door de Raad, met inachtneming van het in de Advocatenwet, in de Stageverordening en het in dit reglement bepaalde, vrijstelling is verleend van de verplichting bij zijn patroon kantoor te houden;
- g. *de stagiaire-ondernemer*: de stagiaire die niet in dienstbetrekking is als bedoeld in artikel 3 van de Verordening op de Praktijkuitoefening in dienstbetrekking en de praktijk voor eigen rekening en risico uitoefent;
- h. *de patroon*: de advocaat onder wiens toezicht de stagiaire, met goedkeuring van de Raad, de praktijk uitoefent;
- i. *het kantoor van de patroon*: de eenmanszaak of praktijkvennootschap dan wel het samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 1 sub a van de Samenwerkingsverordening waarin de patroon samenwerkt, dan wel de eenmanszaak of praktijkvennootschap waarbij de patroon in loondienst is, dan wel het samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 1 sub a van de Samenwerkingsverordening waarbij de patroon in loondienst is;
- j. *de stage*: de periode gedurende welke de verhouding tussen de patroon en de stagiaire als bedoeld in artikel 9b van de wet voortduurt;
- k. *de beroepsopleiding*: de opleiding voor stagiaires als bedoeld in artikel 9e van de wet;
1. *VSO-cursus*: cursussen, door de Algemene Raad formeel aangemerkt als cursussen in het kader van de Voorgezette Stagiaire Opleiding.
- m. *het portfolio*: de map die iedere stagiaire krijgt uitgereikt door de Raad van Toezicht bij aanvang van de stage. Het portfolio is een instrument om de ontwikkeling gedurende de stage te volgen aan de hand van het competentieprofiel voor de stage zoals deze door de Nederlandse Orde van Advocaten is vastgesteld.

De stagiaire

Artikel 2

Lid 1

De stagiaire zal de praktijk uitoefenen als volledige dagtaak, in een tenminste veertig-urige werkweek.

Lid 2

De stagiaire die op de voet van het bepaalde in artikel 9b tweede lid van de wet in deeltijd werkzaam wenst te zijn, dient van het voornemen daartoe kennis te geven aan de Raad.

Lid 3

In het geval als hiervoor in lid 2 genoemd stelt de Raad met toepassing van artikel 8 lid 2 Stageverordening het aantal uren gedurende welke de stagiaire de praktijk zal uitoefenen vast op minimaal 24, te verdelen over 6 dagdelen van tenminste 4 uren per week, vallende op maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 uur en 18.00 uur. De stageduur zal alsdan naar evenredigheid worden verlengd.

Artikel 3

Lid 1

De stagiaire is verplicht aan de door de Algemene Raad en de Raad verplicht gestelde opleidingsmaatregelen te voldoen.

Lid 2

Naast de vanwege de Algemene Raad verplicht gestelde en met goed gevolg afronden van de beroepsopleiding, het behalen van 40 opleidingspunten door het volgen van VSO-cursussen, waarbij een VSO-cursus minimaal 10 opleidingspunten dient te beslaan, althans zodanige opleidingsmaatregelen als de Algemene Raad met gebruikmaking van zijn bevoegdheden op grond van de op enig moment vigerende Stageverordening al dan niet na een verzoek om vrijstelling voor een stagiaire verplicht mocht stellen, heeft de Raad gebruik van het portfolio en de volgende nadere opleidingsmaatregelen verplicht gesteld:

- a. het behalen van 12 opleidingspunten, door de stagiaire te behalen door het volgen van een extra VSO-cursus, cursus(sen) erkend in het kader van de Verordening Permanente Opleiding van 24 november 1999 of cursussen georganiseerd door of vanwege de Jonge Balie, mits laatstgenoemde cursussen door de Raad als vakinhoudelijk in de zin van dit reglement zijn erkend. Bij het bepalen van het aantal punten wordt uitgegaan van het systeem van de Verordening Permanente Opleiding: 60 minuten onderwijs levert 1 opleidingspunt op.
- b. het deelnemen aan de pleitoefeningen, georganiseerd door de Vereniging Jonge Balie in het arrondissement Assen, te waarderen met 4 opleidingspunten. De punten worden toegekend mits er naar het oordeel van de jury naar behoren is gepleit. Een lid van de Raad maakt deel uit van de jury. Wanneer er naar het oordeel van de jury niet naar behoren is gepleit, zullen er geen punten worden toegekend en zal de deelnemer nogmaals worden opgeroepen voor deelname aan een pleitoefening.
- c. het behalen van 18 zogenoemde 'vrije' opleidingspunten, door de stagiaire te behalen door het volgen van een extra VSO-cursus, cursussen uit de Permanente Opleiding of Noordelijke Balies. Voor het bijwonen van een blok lezingen van het Jonge Balie Congres wordt één vrije opleidingspunt toegekend. Gedurende de gehele stage wordt voor het bijwonen van een blok lezingen van het Jonge Balie Congres één vrije opleidingspunt toegekend. Voor het deelnemen aan de zogenaamde introductiedag georganiseerd door het Gerechtshof Leeuwarden gedurende het tweede of derde stagejaar wordt één vrije opleidingspunt toegekend.

- d. daarnaast dient de stagiaire die langer dan 39 maanden als advocaat staat ingeschreven, jaarlijks opleidingspunten te behalen conform de opleidingseisen gesteld in de Verordening op de Vakbekwaamheid (artikel 3).

Lid 3

Voor de stagiaire, die gedurende een gedeelte van zijn stage in een ander arrondissement zijn praktijk heeft uitgeoefend, geldt indien de stagiaire een verklaring overlegt van de Raad van Toezicht van dat andere arrondissement waaruit blijkt dat hij aldaar al een aantal opleidingspunten heeft behaald, uitgesplitst in vakinhoudelijke behaalde punten, punten op het gebied van pleiten en overige punten, hij dat aantal punten niet meer behoeft te behalen. Voor zover de stagiaire van de Raad van Toezicht in enig arrondissement waar hij ingeschreven heeft gestaan, vrijstelling heeft verkregen voor enig onderdeel van de door die Raad van Toezicht vastgestelde opleidingseisen, wordt de Raad geacht automatisch een gelijklopende vrijstelling aan die stagiaire te hebben verleend.

Artikel 4

De stagiaire dient lid te zijn van de Vereniging De Jonge Balie in het arrondissement Assen en zoveel mogelijk aan haar activiteiten deel te nemen.

Artikel 5

Lid 1

Onverminderd het bepaalde in artikel 9b lid 3 van de wet, is het de stagiaire niet toegestaan om in een nevenvestiging van het kantoor van de patroon kantoor te houden, wanneer niet tevens de patroon in die nevenvestiging kantoor houdt gedurende tenminste de helft van de voor de stagiaire geldende werktijd, zulks behoudens voorafgaande toestemming van de Raad.

Lid 2

De Raad verleent de in lid 1 bedoelde toestemming slechts in uitzonderingsgevallen en slechts wanneer hij er van overtuigd is dat de stage en het patronaat geen negatieve gevolgen daarvan ondervinden. De Raad kan aan de verlening van de toestemming bijzondere voorwaarden verbinden.

Artikel 6

Mede vanwege het bepaalde in artikel 9 lid 6 van de Stageverordening 2005 verwittigt de stagiaire de Raad onmiddellijk indien hij de praktijk langer dan twee maanden niet zal uitoefenen, en voor zover dat van te voren niet bekend is, indien hij de praktijk langer dan twee maanden niet heeft uitgeoefend.

In geval van arbeidsongeschiktheid en/of bevallingsverlof wordt de stage eerst na drie maanden afwezigheid geschorst en verlengd. Meerdere ziekteperiodes binnen vier weken na elkaar worden gezien als één ziekteperiode, overeenkomstig artikel 7:629 lid 10 BW.

Artikel 7

Indien een stage wordt onderbroken met een periode van vijf jaar of langer zal de eerste periode van de stage niet meetellen als stageperiode als bedoeld in artikel 9b van de wet en zullen opleidingspunten behaald in de eerste periode niet meetellen voor het vereiste aantal opleidingspunten, tenzij de Raad op grond van de werkzaamheden verricht tijdens deze onderbreking besluit dat de stagetijd van de eerste periode en/of de in die periode behaalde opleidingspunten geheel of gedeeltelijk hun gelding blijven behouden.

De Patroon

Artikel 8

Lid 1

De patroon dient met goed gevolg een door de Nederlandse Orde van Advocaten goedgekeurde patroonscursus te hebben gevolgd.

Lid 2

De patroon kan in beginsel slechts over één stagiaire tegelijk het patronaat uitoefenen. In uitzonderingsgevallen kan, met toestemming van de Raad, over maximaal twee stagiaires tegelijk het patronaat worden uitgeoefend. In geen geval wordt toestemming verleend voor een patronaat over twee buitenstagiaires, over twee stagiaires die beiden korter dan één jaar zijn beëdigd of over twee stagiaires die geen van beiden in het bezit zijn van een certificaat van de Beroepsopleiding.

Lid 3

Bij het verzoek om goedkeuring van het patronaat dient een kopie van het certificaat te worden overgelegd waaruit blijkt dat met goed gevolg de patroonscursus is gevolgd.

Lid 4

De Raad kan aan de goedkeuring van een patronaat bijzondere voorschriften verbinden.

Lid 5

Goedkeuring aan een patronaat kan worden onthouden dan wel goedkeuring van een patronaat kan worden ingetrokken onder meer als de (beoogde) patroon naar het oordeel van de Raad op zodanige wijze in strijd met de wet en de daarop gebaseerde regelgeving respectievelijk het gedrags- en /of tuchtrecht heeft gehandeld of handelt, dat er naar het oordeel van de Raad onvoldoende waarborgen zijn voor een goede (verdere) invulling/uitoefening van het patronaat.

Lid 6

De Raad kan de goedkeuring van het patronaat intrekken ingeval de patroon naar het oordeel van de Raad op zodanige wijze in strijd met de wet en de daarop gebaseerde regelgeving respectievelijk het gedrags-en/of tuchtrecht heeft gehandeld of handelt, dat er naar het oordeel van de Raad onvoldoende waarborgen zijn voor een goede verdere invulling/uitoefening van het patronaat.

Artikel 9

Lid 1

Tussen de patroon dan wel het kantoor van de patroon, en de stagiaire dient een arbeidsovereenkomst te bestaan, behoudens voorafgaande ontheffing van deze verplichting door de Raad. De arbeidsovereenkomst dient schriftelijk te worden aangegaan en door de Raad te zijn goedgekeurd. De arbeidsovereenkomst wordt zonder proeftijd aangegaan: voor onbepaalde tijd, of voor bepaalde tijd voor tenminste de duur van de stage.

Lid 2

De arbeidsrechtelijke verhouding tussen de patroon dan wel het kantoor van de patroon en de stagiaire dient tenminste in overeenstemming te zijn met (de strekking van) de richtlijn Arbeidsvoorwaarden Stagiaires (zoals opgenomen in het laatst voor het verzoek tot beëdiging van de stagiaire verschenen deel Wet- en Regelgeving Vademecum Advocatuur van de NOVA) met dien verstande dat geen toestemming nodig is voor het beding dat de kosten van de beroepsopleiding voor rekening van de patroon of diens kantoor kunnen komen.

Lid 3

Indien de verhouding tussen de stagiaire en de patroon dan wel het kantoor van de patroon zal worden beheerst door een andere overeenkomst dan die uit dienstbetrekking, is de patroon verplicht aan de Raad voor de aanvang van het patronaat de schriftelijke vastlegging van die overeenkomst ter verkrijging van de ontheffing als bedoeld in lid 1 over te leggen.

Lid 4

Indien de stagiaire krachtens arbeidsovereenkomst of in enigerlei andere vorm van samenwerking (zoals een kantoorcombinatie of maatschapverband) met een ander dan de patroon dan wel het kantoor van de patroon gaat samenwerken, dient de schriftelijke vastlegging van die overeenkomst tevoren ter goedkeuring aan de Raad te worden overgelegd.

Lid 5

Ingeval van tussentijdse wijziging van een overeenkomst als bedoeld in dit artikel dient de voorgenomen wijziging van de overeenkomst vooraf ter goedkeuring aan de Raad te worden overgelegd.

Lid 6

De patroon is gehouden de Raad onmiddellijk te informeren indien het hem, om welke reden ook, feitelijk onmogelijk is het patronaat uit te oefenen, behoudens een onderbreking van korter dan twee maanden. De patroon dient in dat geval in overleg met de Raad zorg te dragen voor passende waarneming.

Lid 7

Met betrekking tot het tijdelijk krachtens detachering verrichten van werkzaamheden op een andere plaats dan die waar de patroon kantoor houdt, hanteert de Raad als beleid dat goedkeuring kan worden verleend indien;

- de stagiaire tenminste één jaar als advocaat is ingeschreven;
- geen wijziging optreedt in de contractuele verhouding tussen de patroon en de stagiaire;
- de detachering in totaal, over de gehele stageperiode, niet meer dan zes maanden duurt;
- de patroon onverminderd verantwoordelijk blijft voor het uitoefenen van zijn toezichthoudende taak;
- de goede opleiding van de stagiaire gewaarborgd blijft;
- de beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor de stagiaire dekking blijft bieden;
- de stagiaire bij alle in het kader van de detachering voorkomende werkzaamheden steeds de hoedanigheid van advocaat behoudt en deze hoedanigheid tegenover derden steeds duidelijk kenbaar doet zijn.

Artikel 10

De patroon bevordert de deelname van de stagiaire aan de in artikel 3 bedoelde opleidingsmaatregelen. Voorts stelt hij de stagiaire in de gelegenheid deel te nemen aan activiteiten als bedoeld in artikel 4, aan vergaderingen van de landelijke en plaatselijke Orde en het landelijk Jonge Balie Congres.

Artikel 11

Lid 1

Bij het verschaffen van inzicht aan de stagiaire in de verschillende aspecten van de kantoororganisatie en praktijkuitoefening schenkt de patroon onder meer voldoende aandacht aan de organisatie, de wijze van inrichting van administratie en boekhouding, de financiële afwikkeling der zaken en de wijze van declareren.

Lid 2

Gedurende de eerste drie maanden van de stage bespreekt de patroon met de stagiaire alle voor deze bestemde binnenkomende en de van deze uitgaande correspondentie en processtukken voordat zij ultgaan. Voorts bespreekt de patroon ook na die termijn regelmatig en gedurende het eerste halfjaar van de stage tenminste wekelijks met de stagiaire de bij deze in behandeling zijnde zaken, terwijl hij tevens toeziet op de voortgang daarvan. Indien het een buitenstagiaire betreft zal deze wekelijkse bespreking tenminste eenmaal per twee maanden op diens kantoor worden gehouden.

Lid 3

Na verloop van het eerste halfjaar is de patroon verplicht de in lid 2 genoemde besprekingen en het daarin bedoelde toezicht tenminste eenmaal per maand te houden.

Lid 4

De patroon zal gedurende het eerste jaar van de stage viermaal en gedurende het tweede jaar van de stage tweemaal een pleidooi of mondelinge behandeling bij de Rechtbank van de stagiaire bijwonen en hem naar aanleiding daarvan eventuele suggesties ter verbetering aan de hand doen. Behoudens bijzondere omstandigheden pleit de stagiaire niet voordat hij een pleidooi in een hem bekende zaak van de patroon of een derde heeft bijgewoond.

Lid 5

De stagiaire wordt regelmatig betrokken in een zaak die de patroon in behandeling heeft, wat onder meer inhoudt:

- het houden van een voorbespreking met de stagiaire waarbij de patroon hem zijn mening geeft over de zaak en de aanpak van de zaak;
- het laten bijwonen van gesprekken met cliënten en - zo mogelijk - met de wederpartij;
- het laten opstellen door de stagiaire van conceptbrieven en -processtukken, welke vervolgens door de patroon met de stagiaire worden besproken
- het laten bijwonen van de behandeling van zaken in foro, in het bijzonder van pleidooien/mondelinge behandelingen;
- het bespreken van de afloop van de zaak met de stagiaire.

Artikel 12**Lid 1**

De patroon dient één keer per jaar en in het geval van een buitenstage één keer per zes maanden schriftelijk verslag uit te brengen aan de Raad omtrent het verloop van de stage. Dit geschiedt door een daartoe opgesteld formulier in te vullen en te doen toekomen aan de Raad. Dit verslag wordt vooraf door de patroon met de stagiaire besproken en ondertekend door beiden.

Lid 2

Gedurende de stage zal een lid van de Raad minimaal één keer het verloop van de stage met de stagiaire bespreken.

De buitenstagiaire**Artikel 13****Lid 1**

Voor de buitenstagiaire en diens patroon gelden, onverminderd het overigens in dit reglement bepaalde, voorts de volgende bijzondere bepalingen.

Lid 2

Bij de beoordeling van de vraag of een beoogde buitenstagiaire in voldoende mate getracht heeft een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden, zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 Stageverordening, stelt de Raad - behoudens hoge uitzonderingen in verband met omstandigheden die hij in dat kader doorslaggevend acht - tenminste als eis, dat aan de hand van de door de buitenstagiaire over te leggen sollicitatiebrieven kan worden vastgesteld dat de buitenstagiaire

gedurende tenminste zes maanden, onmiddellijk voorafgaande aan de datum van indiening van het verzoek om vrijstelling als bedoeld in artikel 9 lid 1 van de Stageverordening heeft gesolliciteerd op alle in kranten en tijdschriften gepubliceerde of anderszins kenbare vacatures voor stageplaatsen op bestaande kantoren in het arrondissement, alsmede middels open sollicitaties heeft gepoogd een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden.

Lid 3

Indien de Raad op grond van het hiervoor in lid 2 bepaalde de stagiaire vrijstelling verleent van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden, dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

- a. De stagiaire houdt kantoor, samen of in combinatie met
  - (tenminste) een advocaat die de stageverklaring heeft gekregen, of
  - een andere persoon als vermeld op het Schema behorende bij notitie van Algemene Raad d.d. 29 januari 1997 betreffende Opleiding en Stage Cohen (welk schema tevens aan dit reglement is gehecht als bijlage 2), voorzover bij de stagiaire sprake is van praktijkuitoefening in dienstbetrekking bij een werkgever als bedoeld in artikel 3 lid 1 onder b, e en f alsmede lid 2 van de Verordening op de praktijkuitoefening in dienstbetrekking.
- b. Op het kantoor is per advocaat met stageverklaring of per andere persoon zoals hiervoor onder a bedoeld, maximaal één stagiaire werkzaam.
- c. De stagiaire beschikt over kantoorruimte, welke in overeenstemming is met de eisen van een goede praktijkuitoefening. De kantoorruimte is voorzien van de gebruikelijke kantoorinventaris, waaronder met name begrepen: handboeken, vakliteratuur, wetboeken en eigentijdse communicatiemiddelen.
- d. De stagiaire dient aan te tonen dat hij voor de duur van de stage over deze of gelijkwaardige kantoorruimte kan beschikken.
- e. De stagiaire treft zodanige voorzieningen, dat zijn kantoor gedurende de normale kantooruren bereikbaar is. Bij afwezigheid zorgt de stagiaire voor passende waarneming van de praktijk.
- f. De stagiaire maakt aannemelijk, dat de zaken die hij zich voorstelt in behandeling te nemen, op verschillende rechtsgebieden betrekking hebben en dat met de behandeling van deze zaken een behoorlijke praktijkomvang waarschijnlijk is te achten.
- g. De stagiaire vallende in de categorie bedoeld in bijlage 2, maakt aannemelijk dat hij voldoet aan de te zijnen aanzien gestelde eisen en voorwaarden als opgenomen in de Verordening op de advocaat in dienstbetrekking.
- h. De stagiaire toont aan dat door hem wordt voldaan aan de vereisten gesteld in de Verordening op de administratie en de financiële integriteit en dat hij is verzekerd tegen het risico van arbeidsongeschiktheid rechtgevend op een uitkering, die minimaal overeenkomt met het niveau van het minimumloon.
- i. De kantoren van de patroon en de stagiaire zijn op zodanige adressen gevestigd dat regelmatige contacten tussen hen ter voldoening aan de wederzijdse verplichtingen hen bij of krachtens de wet gesteld, telkens op eenvoudige wijze verwezenlijkt kunnen worden.
- j. De patroon en de stagiaire leggen aan de Raad ter goedkeuring een begeleidingsplan over waaruit blijkt op welke wijze zij zullen voldoen aan de verplichtingen als bedoeld in de artikelen 5 en 7 van de Stageverordening.
Dit plan dient te voldoen aan hetgeen daaromtrent is neergelegd in bijlage 2 of bijlage 3, al naar gelang toepasselijk, tenzij de Raad met een ander plan akkoord gaat, hetgeen alleen het geval zal zijn indien dit plan aan de bedoeling van de betreffende bijlage beantwoordt.

- k. De vrijstelling, als bedoeld in artikel 9b lid 3 van de wet aan de stagiaire verleend, wordt ingetrokken indien blijkt dat aan de voorwaarden bij of krachtens de wet, de Stageverordening en/of dit reglement gesteld, niet meer wordt voldaan. De Raad schorst in dat geval de stage.
- l. De Raad is bevoegd in bijzondere gevallen nadere voorwaarden te stellen of af te wijken van de bepalingen van dit artikel.

De stagiaire-ondernemer

Artikel 14

Lid 1

Voor de stagiaire-ondernemer en diens patroon gelden, onverminderd het overigens in dit reglement bepaalde, voorts de volgende bijzondere bepalingen.

Lid2

De stagiaire legt aan de Raad een door de Raad goed te keuren ondernemingsplan over dat in ieder geval een begroting met een toelichting op de te verwachten omzet dient te bevatten. Uit deze toelichting moet blijken op welke feiten en omstandigheden de verwachting met betrekking tot de omvang van deze omzet is gebaseerd. De begroting behoort voorts in te houden een volledig overzicht met specificatie van de te verwachten praktijkkosten, waaronder begrepen de jaarpremies voor beroepsaansprakelijkheidsverzekering tot tenminste het minimaal verzekerd bedrag genoemd in de Verordening op de administratie en de financiële integriteit alsmede voor een arbeidsongeschiktheids-verzekering waarvan de hoogte van de uitkering is afgestemd op een bedrag ter grootte van het wettelijk minimumloon vermeerderd met de vaste praktijkkosten.

Lid 3

De patroon dient schriftelijk te verklaren dat hij instemt met het ondernemingsplan van de stagiaire.

Lid 4

De stagiaire dient te beschikken over een vrij krediet of een liquide vermogen ter hoogte van een halfjaar bruto minimumloon, vermeerderd met een halfjaar praktijkkosten, ongeacht of deze kosten worden bestreden uit de in dat halfjaar naar verwachting te realiseren ontvangsten en zulks gedurende de gehele looptijd van de stage. Door de Raad wordt een minimum krediet of liquide vermogen van € 30.000,00 verplicht gesteld.

Lid 5

De Raad is bevoegd in bijzondere gevallen nadere voorwaarden te stellen of af te wijken van de bepalingen van dit artikel.

Algemeen

Artikel 15

De Raad kan, wanneer het verloop van een stage daartoe naar zijn oordeel aanleiding geeft, de patroon en de stagiaire gehoord, nadere voorwaarden met betrekking tot de opleiding en ervaring aan de stagiaire stellen.

Artikel 16

De stage eindigt niet dan nadat de Raad heeft vastgesteld dat de stagiaire tevens over voldoende praktijkervaring beschikt. In dat kader acht de Raad het aangewezen dat:

1. de stagiaire tijdens de stage in ieder geval een aantal keren in rechte is opgetreden (ter gelegenheid van een mondelinge behandeling, pleidooi, enquête en/of comparitie)
2. de stagiaire tijdens de stage in ieder geval een aantal processtukken heeft vervaardigd, althans aan het redigeren daarvan een belangrijk aandeel heeft geleverd, waarbij bij laatstbedoelde categorie wordt gedacht aan processtukken in omvangrijke en lof ingewikkelde aangelegenheden;
3. de stagiaire tijdens de stage tenminste op drie rechtsgebieden als genoemd in de Regeling Registratie Rechtsgebieden Advocatuur (Wet- en Regelgeving Vademecum Advocatuur van de NOvA) relevante ervaring heeft opgedaan.

Artikel 17

Lid 1

De afgifte van de stageverklaring wordt schriftelijk aan de Raad verzocht.

Lid 2

In de aanvraag wordt opgegeven:

- a. welke cursussen de stagiaire in welk stagejaar daadwerkelijk heeft gevolgd;
- b. aan welke opleidingsmaatregelen in de zin van artikel 3 van dit reglement de stagiaire op welke data heeft deelgenomen;
- c. op welke rechtsgebieden hij zaken heeft behandeld.

De patroon controleert de juistheid van de opgaven en plaatst zijn handtekening voor akkoordverklaring.

Lid 3

Bij de aanvraag wordt gevoegd een schriftelijke verklaring van de patroon dat de stagiaire naar zijn oordeel over voldoende praktijkervaring beschikt.

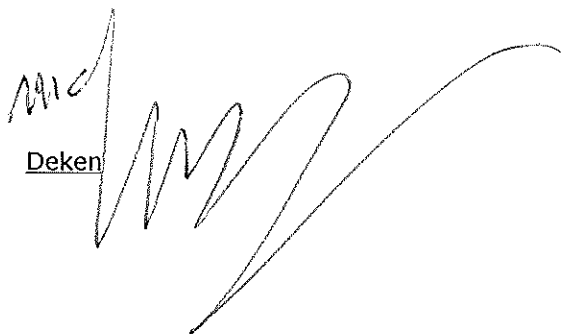
Artikel 18

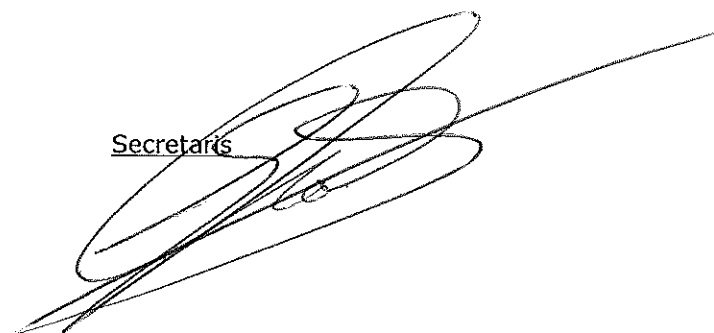
In alle gevallen betreffende de stage of het patronaat waarin door de Stageverordening en/of dit reglement niet wordt voorzien, beslist de Raad.

Artikel 19

Dit reglement treedt in werking op 1 oktober 2011 en vervangt het stagereglement zoals laatstelijk vastgesteld op 31 augustus 2009.

Aldus vastgesteld door de Raad van Toezicht te Assen in zijn vergadering van 8 juli 2011.

Deken

Secretaris

Bijlagen:

- 1 overzicht invulling 18 vrije opleidingspunten als bedoeld in artikel 3 lid 2 sub c;
- 2 schema als bedoeld in artikel 13 lid 3 sub a;
- 3 hoofdpunten voor het stageplan bij een buitenstage;
- 4 hoofdpunten van het intensieve stageplan bij een buitenstage.

Bijlage 1

In het kader van de Opleidingsmaatregel van 1 oktober 2002 wordt hierbij een nadere invulling gegeven aan de 18 vrije punten. Met de hierna volgende activiteiten kunnen vrije punten worden gehaald.

- Het bijwonen van een pleitoefening van de Jonge Balie wordt beloond met 1 punt per keer met een maximum van 2 punten, mits de aanwezigheid door het bestuur van de Jonge Balie wordt bevestigd middels een certificaat.
- Deelname aan de pleitwedstrijd van de Noordelijke Balies en de Landelijke Pleitwedstrijden wordt beloond met 4 punten, mits een bewijs van deelname door het bestuur van de Jonge Balie afgegeven.
- Het bijwonen van lezingen van het Juridisch Gezelschap en/of haardlezingen georganiseerd door de Vereniging Jonge Balie worden gehonoreerd met 1 punt per keer met een maximum van 4 punten, mits een bewijs van aanwezigheid wordt overgelegd.
- Deelnemen aan de Rechtbankstage wordt gehonoreerd met 4 punten, mits een bewijs van deelname en aanwezigheid op alle dagen wordt overgelegd.
- De voorbereiding van het Jonge Baliecongres wordt gehonoreerd met 6 punten, mits de gehele voorbereiding is afgemaakt en met een bewijs van het Bestuur van de Jonge Balie. Deze punten worden slechts één keer toegekend.
- Bestuursfunctie in het bestuur van de Jonge Balie wordt gehonoreerd met 4 punten. Daarvoor dient men minimaal 1 jaar bestuursfunctie te vervullen. De punten kunnen slechts één keer worden toegekend.

Bijlage 2

Schema behorende bij notitie van Algemene Raad d.d. 20 januari 1997 betreffende Opleiding en Stage Cohen

	Stagiaire	Stag. werkt samen met	Soort patronaat	Eisen patroon	Zoekplicht	Stageplan	Overige eisen
A	3 of meer jaar juridische ervaring						
A1		advocaat >7 jaar ervaring	binnen	corresponderende praktijk ¹	n.v.t.	normaal	
A2		Advocaat >3 <7 jaar ervaring	binnen/buiten	minimaal 7 jaar advocaat + corresponderende praktijk	nee	normaal voor buiten patronaat ²	-corresponderende praktijk ³ -goede bereikbaarheid ⁴
A3		Jurist > 5 jaar juridische ervaring	buiten	minimaal 7 jaar advocaat + corresponderende	nee, mits voldaan aan 9b lid 3	intensief	Idem

¹ De patroon dient overwegend op dezelfde rechtsgebieden als de stagiaire werkzaam te zijn.

² Het stageplan bevat voorschriften voor de wijze waarop de patroon inhoud dient te geven aan zijn begeleiding aan de stagiaire. De Algemene Raad is van mening dat in bepaalde gevallen een intensiever contact nodig is om de opleiding van de stagiaire te kunnen waarborgen.

³ De advocaat/jurist, waarmee de stagiaire samenwerkt (zie tweede kolom), dient overwegend op dezelfde rechtsgebieden als de stagiaire werkzaam te zijn.

⁴ Deze voorwaarde geldt naast de eis dat de stagiaire in hetzelfde arrondissement werkzaam moet zijn (artikel 3 Stageverordening 2005) en dat een advocaat in beginsel over één stagiaire het patronaat kan uitoefenen. Overigens verleent de Raad van Toezicht eerst een vrijstelling van de verplichting van de stagiaire om bij een patroon kantoor te houden, indien naar zijn oordeel een behoorlijke praktijkuitoefening verzekerd is (art. 9b lid 3 Adv.w.)

	Stagiaire	Stag. werkt samen met	Soort patronaat	Eisen patroon	zoek plicht	Stage plan	Overige eisen
B	<3jaar juridische ervaring						
B 1		advocaat > 7 jaar ervaring	binnen	Corresponderende praktijk ⁵	n.v.t.	normaal	
B2		advocaat >3 <7 jaar ervaring	Binnen/ buiten	min. 7 jaar advocaat + corresponderende praktijk	ja, 6 maanden	normaal voor buitenpatronaat	-corresponderende praktijk -goede bereikbaarheid ⁶
B3		Jurist > 5 jaar juridische ervaring	Buiten	Min. 7 jaar advocaat + corresponderende praktijk	Ja, 6 maanden	Intensief	Idem
C	Bijzondere gevallen ⁷		Buiten		Ja, 6 maanden		idem

⁵ Zie noot 1

⁶ Zie noten 3 en 4

⁷ Gedacht kan worden aan situaties waarin de stagiaire reeds een deel van de stage achter de rug heeft, gevallen waarin meer dan één stagiaire tegelijkertijd door meer dan één buitenpatroon wordt begeleid (alle stagiaires kunnen van aanwezigheid van verschillende buitenpatroons profiteren) of gevallen waarin sprake is van een zeer langdurige met de advocatuur vergelijkbare ervaring.

Bijlage 3

Hoofdpunten voor het stageplan bij een buitenstage

Patroon

Tenminste 7 jaar advocaat en een corresponderende praktijk met die van de stagiaire. Dit laatste hoeft niet te betekenen dat hetzelfde specialisme wordt uitgeoefend, maar de buitenpatroon moet wel een dusdanige ervaring hebben dat daarmee voldoende toezicht op en begeleiding bij de praktijkvoering van de stagiaire gewaarborgd is.

Kantoren

De kantoren van de patroon en de stagiaire zijn op zodanige adressen gevestigd dat regelmatige contacten tussen hen ter voldoening aan de wederzijdse verplichtingen hen bij of krachtens de wet gesteld, telkens op eenvoudige wijze verwezenlijkt kunnen worden.

Contact patroon en stagiaire

Eerste jaar:

Tweemaal per week, waarvan tenminste eenmaal bij de stagiaire op kantoor.

Tweede jaar:

Eenmaal per week, waarvan tenminste eenmaal per maand bij stagiaire op kantoor.

Derde jaar:

Tenminste eenmaal per maand en om de maand op kantoor bij de stagiaire.

Daarnaast (dus niet in plaats van) zo dikwijls als de omstandigheden dit nodig of wenselijk maken.

Overige contacten

Gedurende het eerste jaar behoort geen post van enige betekenis of enig ander stuk bij de stagiaire de deur uit te gaan die niet eerst door de patroon is gezien; dit kan eventueel per fax.

Gedurende de gehele stage dienen stukken van enige betekenis, zoals inhoudelijke correspondentie, processtukken, contracten e.d. in elk geval ook achteraf door de patroon gezien te worden.

Uitrusting

Vanzelfsprekend dienen zowel stagiaire als patroon over telefoon en fax te beschikken. Een e-mail aansluiting wordt toegejuicht. De buitenstagiaire dient een bibliotheek ter beschikking te hebben, hetzij binnen het eigen kantoor, hetzij elders maar dan op zodanige wijze dat deze bibliotheek eenvoudig bereikbaar is. De bibliotheek van de patroon kan hiertoe dienen.

Overig toezicht

De patroon dient er op toe te zien dat de stagiaire aan zijn verplichtingen uit alle (onder diverse) verordeningen van de Nederlandse Orde van Advocaten voldoet, zoals de Verordening op de administratie en de financiële integriteit. De patroon dient er tevens op toe te zien dat de stagiaire aan de opleidingsverplichtingen voldoet, zoals het volgen van de beroepsopleiding en VSO-cursussen.

Rapportage

Onverminderd hetgeen in de Stageverordening met betrekking tot rapportage is opgenomen, dient de patroon in zijn rapportage aan alle hierboven genoemde onderwerpen aandacht te besteden.

Verblijf op kantoor bij patroon

Gedurende bij voorkeur de eerste 6 maanden van de stage maar in elk geval gedurende de eerste 2 maanden dient de stagiaire zijn/haar werkzaamheden bij de patroon op kantoor te verrichten.

Bijlage 4

Hoofdpunten voor het intensieve stageplan bij een buitenstage

Patroon

Tenminste 7 jaar advocaat en een corresponderende praktijk met die van de stagiaire. Dit laatste hoeft niet te betekenen dat hetzelfde specialisme wordt uitgeoefend, maar de buitenpatroon moet wel een dusdanige ervaring hebben dat daarmee voldoende toezicht op en begeleiding bij de praktijkvoering van de stagiaire gewaarborgd is.

Kantoren

Patroon en stagiaire dienen kantoor te houden in hetzelfde arrondissement en op een afstand van niet meer dan 20 kilometer, langs de kortste weg gemeten. De kantoren dienen zodanig ten opzichte van elkaar gelegen te zijn dat communicatie niet onnodig moeilijk wordt gemaakt.

Contacten

Eerste jaar:

Tweemaal per week, waarvan tenminste eenmaal bij de stagiaire op kantoor.

Tweede jaar:

Eenmaal per week, waarvan tenminste eenmaal per maand bij stagiaire op kantoor.

Derde jaar:

Tenminste eenmaal per maand en om de maand op kantoor bij de stagiaire.

Daarnaast (dus niet in plaats van) zo dikwijls als de omstandigheden dit nodig of wenselijk maken.

Overige contacten

Gedurende het eerste halfjaar dient elk stuk door de patroon van tevoren gezien te worden voordat het naar buiten verzonden kan worden. Gedurende de tweede helft van het eerste jaar dient elk stuk van enige betekenis door de patroon vooraf gezien te worden.

Gedurende de gehele stage dienen stukken van enige betekenis, zoals inhoudelijke correspondentie, processtukken, contracten e.d. in elk geval ook achteraf door de patroon gezien te worden.

Uitrusting

Vanzelfsprekend dienen zowel stagiaire als patroon over telefoon en fax te beschikken. Een e-mail aansluiting wordt toegejuicht. De buitenstagiaire dient een bibliotheek te beschikking te hebben, hetzij binnen het eigen kantoor, hetzij elders maar dan op zodanige wijze dat deze bibliotheek eenvoudig bereikbaar is. De bibliotheek van de patroon kan hiertoe dienen.

Overig toezicht

De patroon dient er op toe te zien dat de stagiaire aan zijn verplichtingen onder diverse verordeningen van de Nederlandse Orde van Advocaten voldoet, zoals de Verordening op de administratie en de financiële integriteit enzovoorts. De patroon dient er tevens op toe te zien dat de stagiaire aan de opleidingsverplichtingen voldoet, zoals het volgen van de beroepsopleiding en VSO-cursussen.

Rapportage

Onverminderd hetgeen in de Stageverordening met betrekking tot rapportage is opgenomen, dient de patroon in zijn rapportage aan alle hierboven genoemde onderwerpen aandacht te besteden.

Verblijf op kantoor bij patroon

Gedurende bij voorkeur de eerste 6 maanden van de stage maar in elk geval gedurende de eerste 2 maanden, dient de stagiaire zijn/haar werkzaamheden bij de patroon op kantoor te verrichten.